

Sygn. akt IV CSK 341/15

POSTANOWIENIE

Dnia 3 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z wniosku M. S.
przy uczestnictwie A. W. i Z. L.
o stwierdzenie nabycia spadku,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 3 grudnia 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczek postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Gdańsku
z dnia 23 października 2014 r., sygn. akt XVI Ca 816/13,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 23 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Gdańsku w wyniku apelacji wnioskodawczyni zmienił postanowienie Sądu pierwszej instancji z dnia 8 lipca 2013 r. stwierdzające nabycie spadku po E. S. zmarłym w dniu 16 grudnia 2008 r. przez jego córkę, wnioskodawczynię oraz jego pasierbice, uczestniczki postępowania, w odpowiednich częściach, na podstawie testamentu ustnego z dnia 14 grudnia 2008 r. i stwierdził, że spadek nabyła w całości córka spadkodawcy, wnioskodawczyni, na podstawie testamentu notarialnego z dnia 2 listopada 1988 r.

Sąd drugiej instancji nie podzielił oceny Sądu Rejonowego o skuteczności testamentu ustnego z dnia 14 grudnia 2008 r., który sporządzony został w dniu 23 listopada 2008 r., a podpisany przez spadkodawcę i świadków w dniu 14 grudnia 2008 r. W oparciu o opinię biegłego do spraw porównania pisma, dopuszczoną w postępowaniu apelacyjnym, Sąd Okręgowy stwierdził, że podpis figurujący, jako podpis spadkodawcy, na dokumencie sporządzonym w dniu 23 listopada 2008 r. a podpisanym w dniu 14 grudnia 2008 r., nie został przez niego nakreślony, nie jest więc podpisem spadkodawcy, co podważa wiarygodność świadków co do samego faktu sporządzenia testamentu ustnego, gdyż niewiarygodne jest ich twierdzenie, iż spadkodawca podpisał spisany dokument testamentu ustnego. Sąd Okręgowy oddalił wniosek dowodowy uczestniczek o dopuszczenie dowodu z opinii innego biegłego w tym zakresie stwierdzając, że analiza opinii biegłego oraz wszystkich innych dowodów w sprawie prowadzi do wniosku, iż nie zachodzi taka potrzeba, gdyż opinia jest wszechstronna, rzetelna, jasna i logiczna oraz spójna z pozostałymi dowodami.

W skardze kasacyjnej opartej na zarzutach naruszenia art. 286 w zw. z art. 382 w zw. z art. 233 k.p.c., uczestniczki postępowania, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazały przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Stwierdziły, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, bowiem w oparciu o zebrany materiał dowodowy trzeba uznać, iż zostały spełnione wszystkie przesłanki sporządzenia ważnego i skutecznego testamentu ustnego określone w art. 952 k.c. Oczywiście braki zawarte w opinii biegłego grafologa, oczywista sprzeczność wniosków zawartych w tej opinii i ich

oczywista sprzeczność z zebrany w sprawie materiałem dowodowym, uzasadniają trafność zarzutów procesowych. Za niewątpliwie najjaskrawszy przejaw naruszenia prawa procesowego należy uznać, w ocenie skarżących, niedopuszczenie przez Sąd Okręgowy dowodu z opinii innego biegłego grafologa, w sytuacji, gdy wnioski z opinii biegłego J. B. są sprzeczne z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej – „złożenie podpisów na piśmie z dnia 23 listopada 2008 r. i umowie z dnia 11 grudnia 2008 r. przez tę samą osobę, w sytuacji gdy umowa darowizny została sporządzona na rzecz członka rodziny wnioskodawczyni (bez obecności uczestniczek), zaś pismo z dnia 23 listopada 2008 r. zostało sporządzone w obecności uczestniczki A.W. i cały czas znajdowało się w jej posiadaniu, w sytuacji, gdy strony niniejszego postępowania są ze sobą w konflikcie.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący, który jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁴ § 1 pkt 4 k.p.c. powinien wykazać w klarownym wywodzie prawnym, odrębnym od uzasadnienia podstaw kasacyjnych, że w sprawie doszło do kwalifikowanego, oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy oraz że w wyniku takiego naruszenia prawa, zapadło w drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe (porównaj między innymi postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004/6/100, z dnia 10 stycznia 2003 r. V CZ 187/02, OSNC 2004/3/49 i z dnia 11 stycznia 2008 r. I UK 285/07, niepubl.).

Analiza uzasadnienia wniosku uczestniczek w tym przedmiocie prowadzi do oceny, że nie wykazały one występowania w sprawie tej przesłanki przedsądu. Przede wszystkim zupełnie niezrozumiałą jest wywód mający uzasadniać stanowisko skarżących, że opinia biegłego J.B. jest „sprzeczna z zasadami logicznego myślenia i wiedzy powszechnej”. Wywód ten, zacytowany powyżej w pełnym brzmieniu, jest niejasny, pozbawiony nadających się do weryfikacji argumentów i oparty na niezrozumiałych przesłankach. Niewątpliwie zatem nie może skutecznie uzasadniać stanowiska o „oczywistej zasadności skargi kasacyjnej” z powodu nie dopuszczenia przez Sąd drugiej instancji dowodu z opinii

innego biegłego. W świetle bowiem jednolitej wykładni art. 286 k.p.c. dokonanej przez Sąd Najwyższy w wielu orzeczeniach dotyczących tego przepisu, sąd ma obowiązek dopuszczenia dowodu z opinii dalszych biegłych, jeżeli zachodzi taka potrzeba, a więc w szczególności wtedy, gdy przeprowadzona już opinia zawiera istotne luki, jest nieprzekonująca, niekompletna, pomija lub wadliwie przedstawia istotne okoliczności, nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, jest niejasna, nienależycie uzasadniona lub niemożliwa do weryfikacji. Sąd natomiast nie ma obowiązku dopuścić dowodu z opinii innego biegłego tylko z tej przyczyny, że dotychczasowa opinia była dla strony niekorzystna (porównaj między innymi wyroki z dnia 14 marca 2007 r. I CSK 456/06, OSP 2008/11/123, z dnia 27 lipca 2010 r. II CSK 119/10 i z dnia 20 marca 2014 r. II CSK 296/13, niepubl.). Żadnej z powyższych przesłanek uzasadniających konieczność dopuszczenia dowodu z opinii innego biegłego skarżące nie tylko nie wykazały lecz nawet nie wyraziły w zrozumiały sposób. Pozostałe zaś twierdzenia zawarte w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowią w istocie niedopuszczalną w skardze kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.) polemikę z ustaleniami faktycznymi i oceną dowodów Sądu drugiej instancji.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu.